

2/2015

Momentti

Sisältö

- LAINSÄÄDÄNTÖKATSAUS** • Vahvistetut lait 2 • Hallituksen esitykset 5 • Valtioneuvoston asetukset 6
• MIETINNÖT YM. 8 • OIKEUSTAPAUKSET • Korkein oikeus 8 • Korkein hallinto-oikeus 11
• KKO:N VALITUSLUVAT 15

➔ VAHVISTETUT LAIT

● Laki perusopetuslain 26 a ja 35 §:n muuttamisesta (1040/2014)

HE 135/2014 vp
SiVM 11/2014 vp

Laki tuli voimaan 1.1.2015.

Perusopetuslakia muutetaan siten, että esiopetus tulee velvoittavaksi. Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

● Laki autoverolain muuttamisesta (1073/2014)

HE 125/2014 vp
VaVM 26/2014 vp

Laki tuli voimaan 1.1.2015.

Takseille myönnettävää autoveron alennusta muutetaan. Isojen erikoisvarusteltujen esteettömien tilataksien, koulukuljetustaksien ja invataksien autoverotuet säilytetään. Maahanmuuton yhteydessä muuttotavarana tuotavien ajoneuvojen veronalennus poistetaan. Lakiin lisätään säännös Suomessa vakinaisesti asuvan henkilön oikeudesta käyttää toisessa Euroopan talousalueen valtiossa rekisteröityä ajoneuvoa 14 päivää Suomessa veroa suorittamatta. Lisäksi sallitaan toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidyn työsuhdeauton lainaaminen perheenjäsenille. Autoveron palautukselle maksetaan korkoa, kun veroa palautetaan viettäessä Suomessa verotettu tänne määräaikaista käyttöä varten tuotu auto pysyvästi maasta. Lisäksi lakiin tehdään muutoksia koskien tilanteita, joissa Liikenteen turvallisuusvirasto kantaa autoveron ajoneuvon ensirekisteröinnin jälkeen.

● Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta, laki talous- ja velka-

neuvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta, laki ulosotto-kaaren 2 luvun muuttamisesta ja laki velan vanhentumisesta annetun lain muuttamisesta (1123–1126/2014)

HE 83/2014 vp
LaVM 12/2014 vp

Lait tulivat voimaan 1.1.2015.

Lailla muutetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annettua lakia. Yksityisten elinkeinon- ja ammatinharjoittajien pääsy velkajärjestelyyn helpottuu ja heidän taloudellisen kokonaistilanteensa korjaaminen tulee mahdolliseksi velkajärjestelyssä. Velkajärjestelyn edellytyksiä ja esteitä koskevia säännöksiä muutetaan niin, että velkajärjestelyyn pääsy helpottuu myös eräissä muissa tapauksissa. Muutoksia tehdään muun muassa lisäsuoritusvelvollisuuteen, velallisen oikeuteen pitää vapaakuukausia ja asunnon säilyttämistä koskevaan säännökseen. Menettelyä yksinkertaistetaan. Talous- ja velkaneuvonnasta annettua lakia muutetaan siten, että talous- ja velkaneuvonnassa avustetaan yksityisiä elinkeinon- ja ammatinharjoittajia myös heidän elinkeinotoimintaan liittyvien velkojensa järjestelyssä. Velan vanhentumisesta annettuun lakiin lisätään säännös velan erääntymisestä laskettavasta loppullisesta vanhentumisesta. Loppullinen vanhentumisaika koskee vain luonnollisen henkilön sopimukseen perustuvaa rahavelkaa. Säännöstä sovelletaan rajoitetusti myös taannehtivasti. Ulosottokaareen tehdään säännöksen edellyttämät muutokset.

● Laki terveydensuojelulain muuttamisesta (1237/2014)

HE 76/2014 vp
StVM 20/2014 vp

Laki tuli voimaan 1.3.2015.

Terveydensuojelulain eräitä asuntojen ja muiden oleskelutilojen ter-

veyshaittojen ehkäisemiseen, vähentämiseen ja poistamiseen liittyviä säännöksiä muutetaan. Asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisiä olosuhteita koskevia mitauksia, näytteenottoa, tutkimuksia tai selvityksiä viranomaisvalvontaa varten tekevien niin sanottujen ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksia täsmennetään. Valvontaan liittyvän päätöksenteon tueksi terveydensuojeluviranomainen voi käyttää ulkopuolisen asiantuntijan tuottamaa tietoa asunnosta tai muusta oleskelutilasta. Asiantuntijana voi jatkossa toimia vain määritellyn koulutuksen suorittanut tai vastaavat tiedot omaava henkilö. Lisäksi asiantuntijana toimiminen edellyttää henkilön sertifiointia valtakunnalliseen järjestelmään nykyisen erillisen kuntakohtaisen hyväksymismenettelyn sijaan. Kuntien viranomaisilta poistetaan asiantuntijoiden pätevyyden arviointitehtävät. Sertifioidut asiantuntijat merkitään julkiseen tietojärjestelmään, josta käy ilmi pätevyyden voimassaolo. Kunnan terveydensuojeluviranomainen tai tutkimuksen muu tilaaja, kuten kiinteistön omistaja tai isännöitsijä, voi tarvittaessa varmistaa asiantuntijan pätevyyden tietojärjestelmästä. Jos asiantuntija ei täytä enää edellytetyjä pätevyysvaatimuksia, hänet voidaan poistaa tietojärjestelmästä. Lailla täsmennetään lisäksi kiinteistön omistajan ja asunnon tai oleskelutilan haltijan vastuunjako terveyshaitan poistamisesta, tarkastuskertomukseen liitettäviä talenteita, tahdonvastaista asunnon tai muun oleskelutilan tarkastusta sekä kunnan viranomaisen perimiä maksuja koskevia säännöksiä.

● Yhdenvertaisuuslaki, laki yhdenvertaisuusvaltuutetusta, laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta, laki tasa-arvovaltuutetusta, laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta, laki työsuojelun val-

vonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta, laki työsuojelulain muuttamisesta, laki merityösopimuslain muuttamisesta, laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 8 ja 12 §:n muuttamisesta, laki valtion virkamieslain 6 ja 11 §:n muuttamisesta, laki Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta, laki eduskunnan virkamiehistä annetun lain 16 §:n muuttamisesta, laki tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta, laki lähetetyistä työntekijöistä annetun lain muuttamisesta, laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 8 §:n muuttamisesta, laki saamen kielilain 2 §:n muuttamisesta, laki ulkomaalaislain muuttamisesta, laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta, laki säilöön otettujen ulkomaalaisten kohdeltusta ja säilöönottotyksiköstä annetun lain 6 ja 6a §:n muuttamisesta, laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 19 §:n muuttamisesta, laki yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 17 §:n muuttamisesta, laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta, laki yhdenvertaisuutta koskevan lainsäädännön voimaantuloa ja laki lapsiasiavaltuutetusta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta (1325–1348/2014)

HE 19/2014 vp ja HE 111/2014 vp
TyVM 11/2014 vp

Lait tulivat voimaan 1.1.2015.

Yhdenvertaisuuslaissa säädetään laaja-alaisesta ja yhtenäisestä syrjintäkiellosta. Viranomaisten velvollisuutta edistää yhdenvertaisuutta laajennetaan. Myös koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten sekä työnantajien edellytetään edistävän yhdenvertaisuutta. Vammaisia henkilöitä varten on tehtävä kohtuullisia mukautuksia. Tasa-arvolautakunta ja syrjintälau-

takunta yhdistetään. Vähemmistövaltuutetun virka korvataan tehtäviltään laaja-alaisemmalla yhdenvertaisuusvaltuutetun viralla. Yhdenvertaisuusvaltuutettu sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toimivat oikeusministeriön yhteydessä. Nykyiset tasa-arvovaltuutettu ja lapsiasiavaltuutettu siirretään sosiaali- ja terveysministeriön yhteydestä oikeusministeriön yhteyteen. Samalla lapsiasiavaltuutetun itsenäisestä ja riippumattomasta asemasta lisätään nimenomainen säännös lakiin. Tasa-arvolakiin otetaan sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän kielto. Oppilaitosten tasa-arvosuunnittelua koskeva säännös ulotetaan koskemaan perusopetuslaissa tarkoitettuja kouluja ja oppilaitoksia. Työpaikan tasa-arvosuunnittelua uudistetaan.

● **Laki uusjakojen tukemisesta ja laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta (1423–1424/2014)**

HE 193/2014 vp
MmVM 26/2014 vp

Lait tulivat voimaan 1.1.2015.

Lailla uusjakojen tukemisesta tukijärjestelmä sopeutetaan uusjakojen toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Uusjakojen kiinteistötoimitusmaksun täysimääräisestä tukemisesta luovutaan siten, että vuoden 2015 alusta vireille tulevissa uusjaoissa valtion lopulliseksi menoksi jätetään 75 prosenttia uusjaon kiinteistötoimitusmaksusta. Uusjakojen yhteydessä suoritettavista alueellisista tien rakentamistöistä ja kuivatustöistä aiheutuvista kustannuksista jätetään valtion lopulliseksi menoksi enintään 50 prosenttia. Lisäksi tuen myöntämistä koskeva päätöksenteko siirretään toimeenpanotehtävänä maa- ja metsätalousministeriöltä Maanmittauslaitokselle.

● **Laki FLEGT-lupajärjestelmästä (1425/2014)**

HE 178/2014 vp
MmVM 23/2014 vp

Laki tuli voimaan 1.1.2015.

Lain avulla valvotaan puutuotteiden tuontia Euroopan unionin alueelle laittomien hakkuiden ja lait-

toiman puukaupan estämiseksi. Lailla annetaan täydentävät säännökset FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen sekä asetuksen täytäntöönpanoa koskevan komission asetuksen toimeenpanemiseksi. Lain mukaan Maaseutuvirasto toimii neuvoston asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena, jonka tehtävänä on muun muassa tarkastaa viejamaan viranomaisen puutuotteille myöntämät FLEGT-luvat. Laissa annetaan kansallisen täytäntöönpanon vaatimat säännökset myös esimerkiksi tietojen saannista.

● **Energiatehokkuuslaki, laki sähkömarkkinalain muuttamisesta, laki maakaasumarkkinalain muuttamisesta ja laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 6 ja 10 §:n muuttamisesta (1429–1432/2014)**

HE 182/2014 vp
TaVM 23/2014 vp

Lait tulivat voimaan 1.1.2015. Sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain 57, 57 a, 69 ja 69 a § sekä maakaasumarkkinalain muuttamisesta annetun lain 2 luvun 9 a ja 9 b § sekä 4 luvun 3 ja 3 a § tulevat kuitenkin voimaan 1.1.2016.

Suurille yrityksille säädetään velvoite tehdä energiakatselmus neljän vuoden välein. Energiakatselmuksen vastuuhenkilöiden pätevydestä annetaan säännökset. Sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämiseksi säädetään velvoite tietyissä tapauksissa tehdä laitoskohtainen kustannushyötyanalyysi yhteistuotannon mahdollisuuksista. Lisäksi sähkön ja maakaasun verkkopalvelujen myyntiehtoille ja hinnoittelulle asetetaan kriteereitä, joissa otetaan huomioon energiatehokkuus. Energiapalvelulaki kumotaan, mihin liittyen mittaamista ja laskutusta koskeva sääntely siirretään päivitettyinä energiatehokkuuslakiin.

● **Sosiaalihuoltolaki, laki lastensuojelulain muuttamisesta, laki terveydenhuoltolain muuttamisesta, laki sotilassivustamislain 6 §:n muuttamisesta, laki kansanterveyslain**

20 §:n kumoamisesta, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain muuttamisesta, laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta, laki päihdehuoltolain 12 ja 19 §:n muuttamisesta, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 d ja 17 §:n muuttamisesta, laki mielenterveyslain 3 §:n muuttamisesta, laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta, laki toimeentulotuesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta, laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 28 §:n muuttamisesta, laki sosiaalisesta luotuksesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta, laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta annetun lain 2 ja 12 §:n muuttamisesta, laki omaishoidon tuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta, laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain 5 §:n muuttamisesta, laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain 82 §:n muuttamisesta, laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 25 §:n muuttamisesta, laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta, laki valmiuslain 88 §:n muuttamisesta, laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 §:n muuttamisesta ja laki sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (1301–1324/2014)

*HE 164/2014 vp
StVM 27/2014 vp*

Lait tulevat voimaan 1.4.2015.

Sosiaalihuoltolaki säädetään. Osa lastensuojelun avohuollon tukitoimista siirtyy sosiaalihuoltolain mukaisiksi palveluiksi. Lapsen ja

vanhemman välisten tapaamisten valvonta on uusi kunnalle määriteltävä tehtävä. Lisäksi lapsiperheille on järjestettävä välttämätön kotipalvelu. Sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaikka- tai kuntoutuspaikkaan. Sosiaalihuollon asiakkaiden oikeusturvan parantamiseksi valituslupajärjestelmä tulee käyttöön. Lastensuojelulakia muutetaan. Lapsen kiireellisen sijoituksen ehtoja muutetaan. Eduskunnan lausuma; Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa sosiaalihuoltolain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa sosiaalihuollon painopisteen siirtymistä ennalta ehkäiseviin palveluihin ja erityisesti kotipalvelujen laadun ja saatavuuden toteutumista sekä uudistuksen kustannusvaihtokuituksia ja vaikuttavuutta.

● Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta, laki työttömyysturvalain muuttamisesta, laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n ja 2 luvun 6 §:n muuttamisesta, laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja laki toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta (1369–1373/2014)

*HE 183/2014 vp
TyVM 12/2014 vp*

Lait tulivat voimaan 1.1.2015.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta säädetään. Työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla tarkoitetaan yhteistoimintamallia, jossa työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja Kansaneläkelaitos yhdessä arvioivat monialaista yhteispalvelua tarvitsevien työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat heidän tarvitsemansa palvelut työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi ja vastaavat yhdessä työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. Monialaisen yhteispalvelun tarve arvioidaan, kun työtön on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivältä tai hän on ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään tietyn ajan. Yhteispalveluun ohjataan ne työttömät, joiden työl-

listymisen edistäminen edellyttää kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston ja Kansaneläkelaitoksen tarjoamien palvelujen yhteensovittamista. Työttömyysturvalakia muutetaan myös siten, että kunnat maksavat työttömyysaikaisesta työmarkkinatuesta puolet niiden henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivää, ja 70 prosenttia niiden henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea vähintään 1000 päivää.

● Isyyslaki, laki oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain muuttamisesta, laki nimilain 4 §:n muuttamisesta, laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta ja laki lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta (11–15/2015)

*HE 91/2014 vp
LaVM 16/2014 vp*

Lait tulevat voimaan 1.1.2016.

Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten osalta isyyden tunnustamisen menettelyä ajanmukaistetaan siten, että isyyden tunnustaminen ja yhteishuollosta sopiminen on mahdollista tehdä ennen lapsen syntymää äitiysneuvolakäyntien yhteydessä. Isyyden selvittämisen käyttöalaa laajennetaan. Isänä itseään pitävän miehen kanne-oikeutta laajennetaan sekä isyyden vahvistamista että kumoamista koskeissa asioissa. Eduskunnan lausumat; 1) Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy kiireellisesti valmistelemaan esityksen perinnönjaon peräyttämistä ja palautusvastuuta koskevaksi täydentäväksi sääntelyksi sellaisia tapauksia varten, joissa avioliiton ulkopuolella ennen 1.10.1976 syntyneellä lapsella on uuden isyyslain 67 §:n 1 momentissa tarkoitettu tavoin tai sen seurauksena perintöoikeus isänpuoleisen perittävän jälkeen ja antaa esityksen eduskunnan käsiteltäväksi hyvissä ajoin niin, että ehdotetut muutokset voivat tulla samanaikaisesti voimaan uuden isyyslain kanssa. 2) Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi perintö- ja testamenttisaannon vanhentumiseen sekä perinnönjaon peräyttämiseen ja palautusvastuuseen liittyviä lainsäädännön yleisiä uudistustarpeita erityisesti oikeus-

varmuuden ja omaisuuden suojan näkökulmasta ja ryhtyy arvioinnin perusteella tarvittaessa lainsäädäntötoimenpiteisiin.

● **Laki todistajansuojeluohjelmasta, laki poliisin hallinnosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta, laki ulkomaalaislain muuttamisesta, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta ja laki oikeudenkäymiskaaren 17 luvun muuttamisesta (88–92/2014)**

*HE 65/2014 vp
HaVM 38/2014 vp*

Lait tulivat voimaan 1.3.2015.

Laissa todistajansuojeluohjelmasta säädetään todistajien ja muiden vakavassa hengen ja terveyden vaarassa olevien henkilöiden suojelemisesta. Laissa säädetään todistajansuojeluohjelman aloittamisen ja päättymisen edellytyksistä, toimivaltaisista viranomaisista sekä eräistä suojelutoimenpiteistä. Lisäksi muutetaan poliisin hallinnosta annettua lakia, ulkomaalaislakia, viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja oikeudenkäymiskaarta. Eduskunnan lausuma; Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän pikaisesti lainvalmistelutoimenpiteisiin todistajansuojeluohjelmaa koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi siten, että suojeltavan asunnon ja sen lähiympäristön valvonnassa teknisen laitteen, menetelmän tai ohjelmiston avulla saatavaa tietoa voidaan käyttää mahdollisimman laajasti myös muihin kuin suojeltavaan kohdistuvien rikosten estämisessä, esitutkinnassa ja koko rikosprosessissa.

➔ HALLITUKSEN ESITYKSET

● **Hallituksen esitys (HE 341/2014 vp) eduskunnalle laeiksi lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Lasten päivähoidosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi ja samalla sen nimike ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatus-

laiksi. Varhaiskasvatuksen käsite otettaisiin käyttöön ja tavoitteet uudistettaisiin. Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta vastaisi voimassa olevan lain mukaista velvollisuutta järjestää lasten päivähoitoa. Ravintoa ja toimintaympäristöä koskevien säännösten sanamuotoa täsmennettäisiin. Lakiin lisättäisiin ryhmäkoosta koskeva säännös, jonka mukaan päiväkodin yhdessä ryhmässä saisi olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Lakiin lisättäisiin säännös lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamiseksi laadittavasta varhaiskasvatussuunnitelmasta, joka laadittaisiin päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle. Päiväkodeissa sen laatimisesta vastaa lastentarhanopettajan kelpoisuuden omaava henkilö. Myös lasten ja lasten huoltajien osallisuutta ja vaikuttamista koskeva säännös olisi uusi. Opetushallituksesta tulisi varhaiskasvatuksen asiantuntijavirasto Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sijaan, jolloin tilastotehtävät siirtyisivät Tilastokeskukselle. Opetushallituksen tehtäväksi säädettäisiin valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatiminen. Lisäksi kunnat ja yksityiset voivat laatia paikallisia suunnitelmia. Varhaiskasvatus sisällytettäisiin Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimialaan. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2015. Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen. Taloudelliset vaikutukset on otettu huomioon täydentävässä esityksessä talousarvioesitykseen vuodelle 2015. Valtioneuvoston lausumat; 1. Opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää vieraskielisen ja erityisesti pedagogisesti painotetun varhaiskasvatuksen ja kielikylpytoiminnan ryhmien muodostamisen periaatteet ja raportoi asiasta Eduskunnan sivistysvaliokunnalle. Valtioneuvosto varmistaa jatkumon näistä ryhmistä perusopetukseen. Sivistyspoliittinen ministerityöryhmä päättää miten asia varmistetaan ennen varhaiskasvatuslain uudistuksen seuraavaa vaihetta, kuitenkin ennen 16. tammikuuta 2015. 2. Varhaiskasvatusoikeuden laajuus määritellään varhaiskasvatuslain valmistelun seuraavassa vaiheessa.

3. Valtioneuvosto edellyttää, että varhaiskasvatuslain uudistuksen jatkovalmistelua varten asetetaan parlamentaarinen ryhmä. Ryhmä käsittelee erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksiin, mitoitukseen ja rakenteeseen liittyviä asioita.

● **Hallituksen esitys (HE 343/2014 vp) eduskunnalle laiksi kunnan velvollisuudesta järjestää eräitä terveydenhuollon palveluja eräille ulkomaalaisille ja laiksi rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kuntien velvollisuudesta järjestää terveydenhuollon ammattihenkilön välttämättömäksi katsomat terveyspalvelut Suomessa laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Valtio korvaisi kunnille palvelujen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, siltä osin kuin niitä ei saada perittyä potilaalta. Kustannukset korvattaisiin rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain mukaisesti kunnille. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2016. Valtioneuvoston lausuma; Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, jotka velvoittavat meitä turvaamaan eri ihmisryhmien yhdenvertaisen oikeuden terveyteen. Sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin valmistelemaan lakiesitystä, joka koskee myös niitä EU-kansalaisia, joilla ei ole kattavaa vakuutusturvaa ja jotka ovat haavoittuvassa asemassa. Heille annettavien terveyspalvelujen laajuus olisi vastaavan laajuinen kuin hallituksen esityksessä laiksi kunnan velvollisuudesta järjestää eräitä terveydenhuollon palveluja eräille ulkomaalaisille. Lakiesitys pyritään antamaan 30.8.2015 mennessä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että esitettyjen säädösmuutosten vaikutuksia Suomeen kohdistuvaan laittomaan maahanmuuttoon seurataan ja arvioidaan. Jos vaikutusarvioinnissa havaitaan merkkejä veto vaikutuksesta, on harkittava tiedonvaihdon lisäämistä terveydenhuolto- ja maahanmuuttoviranomaisten välillä.

● **Hallituksen esitys (HE 345/2014 vp) eduskunnalle laeiksi**

sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 10 ja 14 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista. Laissa säädettäisiin sosiaalihuollon asiakastyötä tekeville velvollisuus kirjata ja tallentaa laissa tarkemmin määritellyt sosiaalihuollon asiakastiedot asiakirjatyypeittäin määrämuotoisiin asiakasasiakirjoihin palvelutehtäväkohtaisesti. Laki koskisi asiakasasiakirjoja riippumatta siitä, tallennetaanko ne sähköisesti, paperimuotoon, optisesti tai muuhun tallennusmuotoon, ja sitä sovellettaisiin sekä julkisen että yksityisen sosiaalihuollon palvelunantajien järjestäessä sosiaalihuoltoa tai antaessa sosiaalipalveluja. Lain tarkoituksena on yhtenäistää sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tietosisältöjä, laatimista, säilyttämistä ja muuta käsittelyä sosiaalihuollon palvelujen tuottamiseksi sekä edistää sosiaalihuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä. Lain voimaantulo on edellytys sille, että Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaisesti voitaisiin ryhtyä rakentamaan valtakunnallista sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen arkistoa, Kansaa. Sen rakentaminen edellyttää ehdotetussa laissa tarkoitettuja yhteneviä kirjaamiskäytäntöjä, käsitteitä, asiakirjarkenteita ja asiakirjojen tietosisältöjä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettua lakia siinä määrin, että Kansaneläkelaitos ja Väestörekisterikeskus voisivat ryhtyä teknisesti toteuttamaan valtakunnallista sähköistä sosiaalihuollon asiakasasiakirja-arkistoa. Lakiin lisättäisiin myös säännös, jonka nojalla Kansaneläkelaitos voisi toteuttaa terveydenhuollon valtakunnallisiin sähköisiin Kanta-palveluihin välitys- ja kyselypalvelun, jonka välityksellä terveydenhuollon ammattihenkilö voisi tietoturvasuosittavasti toimittaa kirjoittamansa lausunnot ja todistukset sähköisesti niiden nimetyille vastaanottajille asiakkaan yksilöidyn, informoidun suostumuksen perusteella. Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2015.

● Hallituksen esitys (HE 354/2014 vp) eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi uuden lain edellyttämiä muutoksia. Lakiehdotuksessa säädettäisiin sosiaalihuollon keskeisten ammattiryhmien ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä, ammatinharjoittamisoikeuden rekisteröinnistä, sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta sekä valvontaviranomaisten tehtävistä ja työnjaosta. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntäisi hakemuksesta oikeuden harjoittaa sosiaaliväestötyöntekijän, sosionomin ja geronomin ammatteja voimassa olevien koulutusrakenteiden mukaisesti. Laissa säädettäisiin myös oikeudesta käyttää sosiaalihuollon ammattihenkilön ammattinimikettä. Nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeistä ja vaadittavasta koulutuksesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Lupa- ja valvontavirasto ryhtyisi ylläpitämään sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä vastaavalla tavalla kuin terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta. Lakiehdotus sisältää säännökset sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin merkittävistä tiedoista. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnan tehtävät laajenisivat sosiaalihuoltoon. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2016.

● Hallituksen esitys (HE 358/2014 vp) eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi toimeentulotuesta annettua lakia ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Esityksen mukaan perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirrettäisiin kunnilta Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi.

Tuki säilyisi hakemuksen perusteella myönnettävänä tarveharkintaisena etuutena. Esityksen tavoitteena ei ole muuttaa toimeentulotuen tasoa eikä tuen myöntämisperusteita. Kuitenkin nykyisin täydentävänä toimeentulotukena huomioituja, pääosin vähäisempää harkintaa edellyttäviä ja usein toistuvia menoja ehdotetaan siirrettäväksi perustoimeentulotuesta huomioitaviksi. Kunnat osallistuisivat perustoimeentulotuen rahoitukseen edelleen siten, että kuntien rahoitusosuus kustannuksista olisi 50 prosenttia. Kuntien osuus otettaisiin jatkossa huomioon vähentämällä se kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki jäisivät edelleen kuntien hoidettaviksi. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2017. Valtioneuvoston lausuma; Valmistelun kuluessa on noussut esiin kysymys siitä, tulisi-ko Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi siirtää tässä esityksessä linjattua laajemmin toimeentulotukeen liittyvää teknistä laskentaa ja maksatusta, vaikka itse päätöksen teko jäisi kunnille. Toiminnallisesti on järkevää, ettei saman lain perusteella myönnetyn etuuden maksatusta tapahtuisi useasta paikasta. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö käynnistää jatkovalmistelun, jonka aikana suunnitellaan voidaanko koko tekninen maksatustoiminta siirtää kunnista Kansaneläkelaitokselle. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että arviointityössä kiinnitetään erityisesti huomioita mahdollisuuteen uudistaa toimeentulotukeen liittyvää maksatusta kustannustehokkaaksi ja asiakkaan tarpeita paremmin vastaavaksi. Valtioneuvosto seuraa perustoimeentulotuen myöntämisen ja maksatuksen siirron toteutumista, jotta voidaan varmistua siitä, että asiakkaan oikeus toimeentulotukilain mukaisiin ja sen määrittämiin palveluihin pystytään takaamaan Kansaneläkelaitoksen toimipaikkojen sijainnista riippumatta.

➔ VALTIONEUVOSTON ASETUKSET

● Valtioneuvoston asetus lausuntomenettelystä tietohallin-

non hankintoja koskeissa asioissa (1249/2014)

Asetus tuli voimaan 1.1.2015.

Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta sisältää valtion viranomaisia koskevan lausuntomenettelyn, jonka mukaan viranomaisten on pyydettävä valtiovarainministeriön lausunto merkittävistä tietohallintoa koskevista hankinnoista, joilla on laajaa toiminnallista merkitystä tai jotka ovat taloudelliselta arvoltaan merkittäviä. Asetuksella säädetään, millaisia hankintoja lausuntomenettely koskee, milloin viranomaisen on toimitettava valtiovarainministeriölle lausuntopyyntönsä, mitä tietoja viranomaisen tulee toimittaa lausuntopyynnön yhteydessä valtiovarainministeriölle ja miten valtiovarainministeriö käsittelee lausuntopyynnön. Lisäksi säädetään siitä, että valtiovarainministeriö voi pyytää viranomaiselta lausunnon antamisen edellyttämiä lisäselvityksiä ja että viranomaisen on toimitettava valtiovarainministeriölle selvitys toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt lausunnon johdosta.

● **Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista, valtioneuvoston asetus ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun asetuksen muuttamisesta (1270–1272/2014)**

Asetukset tulivat voimaan 1.1.2015.

Asetukset liittyvät 1.1.2015 voimaan tuleviin ajoneuvolain, tieliikennelain ja autoverolain 3 §:n muutoksiin, joiden mukaan erinäisistä ajoneuvoihin liittyvistä teknisluonteisista vaatimuksista annetaan Liikenteen turvallisuusviraston määräykset liikenne- ja viestintäministeriön asetusten sijaan. Ajoneuvojen rakenteita ja varusteita koskevaan asetukseen sisällytetään ne lakia alempiasteiset säännökset, joita ei voida pitää yksinomaan ajoneuvoteknisinä ja joista ei siten voida määrätä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä. Ajoneuvojen hyväksynnästä annettua valtioneuvoston asetusta muutetaan lisäämällä

säännöksiä vaatimustenmukaisuuden osoittamistavoista. Ajoneuvojen käytöstä tiellä annettuun asetukseen otetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella nykyisin säädettyjä ajoneuvon käyttöön teillä liittyviä säännöksiä.

● **Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta (1245/2014)**

Asetus tuli voimaan 1.1.2015.

Asetuksella säädetään tarkemmin seikoista, jotka on otettava huomioon arvioitaessa tietoyhteiskuntakaaren mukaisen audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan sijoitautumista Suomeen sekä siitä milloin televisio-ohjelmistoa voidaan pitää tietoyhteiskuntakaassa tarkoitettulla tavalla eurooppalaisena. Asetuksella säädetään lisäksi siitä, mitä tapahtumia on pidettävä siten yhteiskunnallisesti merkittävänä, että niitä koskevat televisiolähetykset on välitettävä vapaasti vastaanotettavissa olevassa muodossa Suomen alueelle siten, että merkittävä osa yleisöstä voi niitä seurata. Asetuksella säädetään myös ohjelmien saattamisesta näkö- ja kuulovammaisten saataville ja velvollisuudesta välittää vaaratiedote.

● **Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (1444/2014)**

Asetus tuli voimaan 1.1.2015.

Innovaatorahoituskeskus Tekesin myöntämiä avustuksia koskee yleislakina sovellettava valtionavustuslaki (688/2001) ja lainoja laki valtion lainanannosta sekä valtioneuvoston asetus ja valtioneuvoston asetus (449/1998). Lisäksi Tekesin myöntämää rahoitusta säätelee 7.5.2008 annettu valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Asetus on voimassa 31.12.2014 saakka. Uusi säädettyvä asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta on voimassa 1.1.2015-31.12.2020. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan uusien tukiohjelmien säädöspohjana on 17.6.2014 annettu komission asetus (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteuttamisesta sisämarkkinoille soveltu-

viksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (jatkossa yleinen ryhmäpoikkeusasetus), joka on tullut voimaan 1.7.2014. Kaikki Tekesin tukiohjelmat ovat toteutettavissa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen sallimissa puitteissa. Yleinen ryhmäpoikkeusasetus sallii Tekesin voimassa olevien tukiohjelmien jatkamisen pääosin ennallaan. Merkittävin muutos Tekesin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitukseen on kasvanut tuki-instrumenttien valikoima. Uusien tuki-instrumenttien kautta pyritään tukitoimet kohdistamaan tiettyihin markkinapuitteisiin ja lisäämään t&k&i-toimintaa uudenlaisissa yhteistyörakenteissa. Voimassa olevista tukiohjelmissa jatketaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitusta ja nuorten innovatiivisten yritysten rahoitusta. Uusina tukiohjelmina asetukseen lisätään innovaatioklusterien rahoitus, tutkimusinfrastruktuurien rahoitus ja pk-yritysten innovaatiotoiminnan rahoitus.

● **Valtioneuvoston asetus työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1377/2014)**

Asetus tuli voimaan 1.1.2015.

Asetus liittyy työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain toimeenpanoon. Laki tulee voimaan 1.1.2015. Asetuksella säädetään monialaisen yhteispalvelun johtoryhmän ja valtakunnallisen ohjausryhmän asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä sekä monialaisen yhteispalvelun järjestämistä johtavan henkilön ja tämän varahenkilön nimeämisestä sekä tehtävistä. Asetus sisältää lisäksi säännökset monialaisen työllistymissuunnitelman hyväksymisestä ja arkistoinnista. Työ- ja elinkeinotoimisto asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan yhden tai useamman monialaisen yhteispalvelun johtoryhmän neuvotteltuaan alueen kuntien ja Kansaneläkelaitoksen kanssa johtoryhmien lukumäärästä ja toimialueesta. Johtoryhmään kuuluvat toimintamallissa mukana olevien tahojen nimeämät edustajat. Johtoryhmässä edustettuina olevat kunnat nimeävät keskuudestaan johtoryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Johtoryhmä tekee

yhteistyösopimuksen työllistymistä edistävän monialaisen yhteis- palvelun järjestämisestä johtoryh- män toimialueella. Yhteistyösopi- muksessa sovitaan muun muassa yhteisistä toimipisteistä monialai- sen yhteispalvelun tarjoamiseksi, monialaiseen yhteispalveluun osoitettavasta henkilöstöstä ja mo- nialaisen yhteispalveluna tarjotta- vista palveluista. Johtoryhmä aset- taa toimialueensa tavoitteet mo- nialaisen yhteispalvelun valtakun- nallisten tavoitteiden pohjalta ja sopii monialaisena yhteispalvelu- na tarjottavien palvelujen järjestä- miseen tarkoitettujen määräraho- jen käyttösuunnitelmasta. Johto- ryhmään kuuluvat kunnat nimeä- vät monialaisen yhteispalvelun järjestämistä johtavan henkilön ja tämän varahenkilön. Johtavan henkilön tehtävänä on johtoryh- män asettamissa puitteissa vastata muun muassa monialaisen yhteis- palvelun organisoinnista sekä mo- nialaisen yhteispalvelun tavoittei- den ja palvelujen järjestämiseen tarkoitettujen määrärahojen käyt- tösuunnitelman toteutumisen seu- rannasta. Valtakunnallisen ohjaus- ryhmän tehtäviin kuuluu valta- kunnallisten tavoitteiden asettami- nen monialaiselle yhteispalvelulle, toimeenpanon ja tavoitteiden to- teutumisen seuranta ja arviointi sekä toiminnan kehittämisen oh- jaus. Ohjausryhmän jäseninä ovat työ- ja elinkeinoministeriön, so- siaali- ja terveysministeriön, Kan- saneläkelaitoksen ja Suomen Kun- taliitto ry:n nimeämät henkilöt. Ohjausryhmällä on työjaosto.

● **Valtioneuvoston asetus ener- giakatselmuksista (20/2014)**

Asetus tuli voimaan 19.1.2015.

Asetus täydentää energiatehok- kuuslakia energiakatselmusten osalta. Energiatehokkuuslailla ja sen nojalla annettavalla asetuksella pannaan täytäntöön EU:n energia- tehokkuusdirektiivi. Asetuksella tarkennetaan energiatehokkuus- laissa suurille yrityksille säädettyä velvoitetta tehdä yrityksen ener- giakatselmus. Asetuksessa määri- tellään yrityksen energiakatsel- muksen vähimmäisvaatimukset sekä kohdekatselmusten vähim- mäismäärä. Samoin asetuksella säädetään yrityksen energiakatsel-

muksen vastuuhenkilön pätevyyy- destä ja koulutuksesta.

➤ **MIETINNÖT YM.**

● **Työryhmä luovutti 14.1.2015 puolustusministeri Carl Haglundille mietintönsä, jossa käsiteltiin tiedustelua koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita.**

Työryhmä ehdottaa mietinnössään harkittavaksi, että hallitus käynnistäisi tarvittavat toimenpiteet tiedustelua koskevan säädösperustan luomiseksi käynnistämällä yhden tai useampia lainsäädäntöhankkeita. Tiedustelun tarkoituksena on hankkia kansallisen turvallisuuden kannalta välttämätöntä tiedustelu- tietoa vakavista kansainvälisistä uhista. Mietintö on osoitteessa www.defmin.fi/mietinnot.

● **Työryhmä luovutti 9.1.2015 oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille selvityksen, jossa arvioitiin korkeimpien oikeuksien yhdistämisen vai- kutuksia.**

Yhdistäminen edellyttäisi huolel- lista valmistelua, eikä työryhmä ota kantaa siihen, tulisiko ylimmät tuomioistuimet yhdistää. Työryh- män arvion mukaan yhdistäminen mahdollistaisi asiantuntemuksen tehokkaamman käytön yli tuomio- istuinten linjarajojen. Työryhmä on selvityksessään hahmottanut kolme pääpiirteistä mallia yhdistä- misen hyötyjen ja haittojen konk- reettisemman arvioinnin pohjaksi. Selvitys on osoitteessa <http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1420727060046.html>.

● **Oikeusministeriön työryhmä ehdottaa 22.1.2015 julkais- tussa mietinnössään tuomiois- tuumaksujen korottamista ja maksutta käsiteltävien asia- ryhmien määrän vähentämistä merkittävästi.**

Ehdotuksen mukaan tuomioistuin- asioinnista tulisi pääsääntöisesti maksullista. Maksut halutaan nos- taa lähemmäksi asioiden käsittely- kustannuksia vaarantamatta kui- tenkaan kansalaisten oikeustur-

vaa. Ehdotuksella pyritään paran- tamaan tuomioistuinten rahoitus- tilannetta ja ohjaamaan voimava- roja niihin asioihin, joissa oikeus- turvan tarve on suurin. Tuomio- istuinmaksuista voisi edelleen va- pautua pienituloisuuden perus- teella eikä niitä jatkossakaan perit- täisi perustoimeentuloa ja perus- palveluja koskevissa valituksissa. Työryhmän ehdotuksesta aiem- min maksutta käsitellyistä asioista maksullisiksi muuttuisivat muun muassa verotusta ja julkisia mak- suja, kuten pysäköintivirhe- ja ter- veyskeskusmaksuja, koskevat va- litukset. Myös ulkomaalaislain mukaisten asioiden ehdotetaan muuttuvan maksullisiksi lukuun ottamatta turvapaikka-asioita. Mietintö on osoitteessa <http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1421752832824.html>.

➤ **KORKEIN OIKEUS**

KKO:2014:92

**Tuomari
Esteellisyys
Veropetos – Törkeä veropetos
Ne bis in idem – Veronkorotus**

A oli tuomittu hovioikeudessa tör- keästä veropetoksesta vankeuteen. Hän oli hakenut hovioikeuden tuomioon Korkeimmalta oikeudel- ta valituslupaa, jota ei ollut myön- netty. Sen jälkeen hän oli kahdesti hakenut kyseisen lainvoiman saa- neen hovioikeuden tuomion pur- kamista, mitä koskevat hakemuk- set oli hylätty. Kaikkien hakemus- ten perusteena oli ollut se, että ne bis in idem -kieltoa oli rikottu siltä osin kuin oikeudenkäyntiä oli jat- kettu, vaikka A:lle samasta teosta määrätty veronkorotus oli tullut lainvoimaiseksi hovioikeuskäsitte- lyn aikana. A oli myös hakenut useita kertoja täytäntöönpanon kieltämistä, mitä koskeviin pyyn- töihin ei ollut suostuttu.

Euroopan ihmisoikeustuo- mioistuin oli sittemmin 20.5.2014 antamassaan tuomiossa katsonut, että Euroopan ihmisoikeussopi- muksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artik- laa oli rikottu, kun rikosoikeuden- käyntiä oli jatkettu senkin jälkeen, kun veronkorotusmenettely oli tullut lopulliseksi.

A:n tämän jälkeen tekemä hake- mus ylimääräiseksi muutoksen-

hauksi oli siirretty Korkeimman oikeuden täysistunnon ratkaistavaksi. Korkeimman oikeuden päätöksessä mainituilla perusteilla katsottiin, etteivät asian käsittelyyn Korkeimmassa oikeudessa aikaisemmin osallistuneet jäsenet olleet esteellisiä osallistumaan täysistunnossa uuden hakemuksen ratkaisemiseen. (Ään.)

Täysistunto

OK 13 luku 6 § 1 mom
OK 13 luku 7 § 2 mom
OK 13 luku 7 § 3 mom

KKO:2014:93

**Ylimääräinen muutoksenhaku – Kantelu
Veropetos – Törkeä veropetos
Ne bis in idem – Veronkorotus
Lis pendens
Perustuslaki – Perusoikeudet
Euroopan ihmisoikeussopimus**

Veropetoksesta tuomittu vastaaja haki lainvoimaisen tuomion purkamista sillä perusteella, että Korkein oikeus oli 5.7.2013 antamassaan ratkaisussa KKO 2013:59 muuttanut aiempaa tulkintaansa siitä, milloin veronkorotus estää samaan menettelyyn perustuvan veropetosta koskevan syytteen tutkimisen. Korkein oikeus oli tuolloin katsonut, että veropetossyytteen tutkimiselle aiheutuu este jo silloin, kun verotusmenettelyssä on käytetty veronkorotusta koskevaa päätösvaltaa joko määräämällä veronkorotus tai jättämällä se määräämättä.

Korkein oikeus tutki hakemuksen tuomiovirhekanteluna. Korkeimman oikeuden ratkaisussa mainituilla perusteilla katsottiin, ettei tulkinnan muutos ollut peruste poistaa ennen 5.7.2013 lainvoimaiseksi tullutta tuomiota, jossa kysymys sanotun tutkimisen esteen olemassa olosta oli ratkaistu soveltaen Korkeimman oikeuden aiempaa tulkintaa, jonka mukaan veronkorotus esti samaan menettelyyn perustuvan veropetosta koskevan syytteen tutkimisen vain, jos veronkorotusratkaisu oli tullut lopulliseksi ennen syytteen vireilletuloa.

Korkein oikeus katsoi lisäksi, etteivät myöskään Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vuonna 2014 antamat Suomea koskevat ratkaisut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 ar-

tiklan tulkinnasta antaneet aihetta tuomion poistamiseen. (Ään.)

Täysistunto

OK 31 luku 1 § 1 mom
IhmisoikeusSop 7. lisäpöytäkirja 4 artikla

KKO:2014:94

**Ylimääräinen muutoksenhaku – Kantelu – Ihmisoikeusloukkaus
Veropetos – Törkeä veropetos
Ne bis in idem – Veronkorotus
Perustuslaki – Perusoikeudet
Euroopan ihmisoikeussopimus**

A oli tuomittu hovioikeuden 23.12.2010 antamalla lainvoimaisella tuomiolla henkilökohtaisessa verotuksessa tehdystä törkeästä veropetoksesta sekä eräistä muista rikoksista yhteiseen vankeusrangaistukseen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin oli 20.5.2014 antamassaan ratkaisussa todennut, että oikeudenkäynnissä oli loukattu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklaan perustuvaa ne bis in idem -kieltoa, kun A oli tuomittu hovioikeudessa törkeästä veropetoksesta, vaikka samaan menettelyyn perustuva hallinnollista veronkorotusta koskeva menettely oli tullut lopulliseksi ennen rikostuomion antamista.

Korkeimman oikeuden päätöksessä mainituilla perusteilla katsottiin, ettei hovioikeudessa ollut tapahtunut oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeudenkäyntivirhetä eikä törkeää veropetosta koskevan syytekohtan osalta ollut perusteita lainvoimaisen tuomion poistamiselle. (Ään.)

Täysistunto

OK 31 luku 1 § 1 mom
OK 31 luku 2 § 3 mom
IhmisoikeusSop 7. lisäpöytäkirja 4 artikla

KKO:2014:95

**Ylimääräinen muutoksenhaku – Lainvoiman saaneen tuomion purkaminen
Veropetos – Törkeä veropetos
Ne bis in idem – Veronkorotus
Perustuslaki – Perusoikeudet
Euroopan ihmisoikeussopimus**

A oli tuomittu hovioikeuden 20.8.2012 antamalla lainvoimaisel-

la tuomiolla henkilökohtaisessa verotuksessa tehdystä törkeästä veropetoksesta. A vaati, että hovioikeuden tuomio puretaan, koska hänelle oli saman menettelyn perusteella määrätty verotusmenettelyssä veronkorotusta ennen kuin syyte oli tullut vireille. Osa veronkorotuksista oli tullut lopullisiksi hovioikeuskäsittelyn aikana.

Korkein oikeus oli ratkaisussa KKO 2014:93 katsonut, ettei veropetosta koskevan syytteen tutkiminen vastaavanlaisessa tapauksessa ollut tuomion poistamiseen johtava oikeudenkäyntivirhe. Korkeimman oikeuden päätöksessä mainituilla perusteilla katsottiin, ettei tuomion tällöin voitu myöskään katsoa perustuneen ilmeisesti väärään lain soveltamiseen. Hovioikeuden tuomion purkamiselle ei ollut lain mukaista perustetta. (Ään.)

Täysistunto

OK 31 luku 8 § 4 kohta
IhmisoikeusSop 7. lisäpöytäkirja 4 artikla

KKO:2014:96

**Oikeudenkäyntikulut
Lapsen huolto ja tapaamisoikeus**

A:n ja B:n välinen lasten huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva asia oli ollut riitainen. A oli hävinnyt asian käräjäoikeudessa. Hän oli hävinnyt myös hovioikeuteen tekemänsä muutoksenhaun.

Huomioon ottaen sen, kuinka asia oli asianosaisten vaatimuksiin ja niiden perusteisiin nähden ratkaistu, Korkein oikeus katsoi, että oli oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettu erityinen syy velvoittaa A korvaamaan B:n oikeudenkäyntikulut käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa.

OK 21 luku 2 §

KKO:2014:97

Vahingonkorvaus – Ansionmenetykset

B oli rikosasian oikeudenkäynnissä velvoitettu suorittamaan A:lle ansionmenetyksen korvauksena vuoden palkkaa vastaavan määrän. Korvaus oli perustunut A:n opintojen viivästymiseen hänen saamiensa vammojen johdosta. A vaati uudella kanteella aikaisemmin tuomitun määrän lisäksi korvausta

työansion myöhentymisen johdosta aiheutuneesta ansionmenetyksestä kahdelta vuodelta opintojen keskeydyttyä myöhemmin kokonaan. Kysymys ansiotulojen myöhentymisen perusteella korvattavasta ansionmenetyksestä.

VahL 5 luku 2 §
VahL 5 luku 2 a §

KKO:2014:98

Työsopimus – Työsopimuksen päättäminen – Työsopimuksen irtisanominen

Työnantaja irtisanoi kahden varoituksen jälkeen kodinkoneliikkeen myyjän työsopimuksen hänen myyntityöstään lasketun kateprosentin alhaisuuden vuoksi. Työnantajalla ei ollut asiallista ja painavaa perustetta irtisanomiselle, kun kateprosentin alhaisuus ei yksinään osoittanut myyjän työsopimuslain 7 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työsuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä.

TSL 7 luku 1 §
TSL 7 luku 2 § 1 mom

KKO:2014:99

Kansainvälinen yksityisoikeus Lainvalinta Maksukyvyyttömyysmenettely – Takaisinsaanti

Saksalaisen sijoitusyhtiön maksukyvyyttömyysmenettelyssä määrätty selvittäjä vaati Saksan lakiin nojautuen, että suomalainen sijoittaja määrätään palauttamaan yhtiöstä saamiaan varoja yhtiön maksukyvyyttömyysmenettelyyn.

Asia ei kuulunut Euroopan unionin maksukyvyyttömyysasetuksen (EY N:o 1346/2000) soveltamisalaan. Kysymys siitä, oliko sijoittajalla kuitenkin oikeus torjua peräyttämiskaava vaatimus näyttämällä, että velkojia vahingoittavaan oikeustoimeen sovelletaan Suomen lakia ja että sen mukaan kyseisen oikeustoimen peräyttäminen ei ole mahdollista. (Ään.) Ks. KKO:2006:108

KKO:2014:100

Tuomioistuimen toimivalta – Suomen tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta Konkurssi – Takaisinsaanti kon-

kurssipesään Euroopan unionin oikeus – Maksukyvyyttömyysasetus

K Oy oli asetettu konkurssiin suomalaisessa tuomioistuimessa. K Oy:n konkurssipesä nosti saamattomien takaisinsaantikanteen Sveitsistä ja Brittiläisiltä Neitsytsaarilta olevia yhtiöitä vastaan.

Takaisinsaantikanne oli Euroopan unionin maksukyvyyttömyysasetuksessa tarkoitettu maksukyvyyttömyysmenettelyyn liittyvä asia. Käräjäoikeus oli maksukyvyyttömyysasetuksen nojalla toimivaltainen tutkimaan kanteen, vaikka vastaajilla ei ollut kotipaikkaa jäsenvaltiossa. Vrt. KKO:2011:25

EU:n maksukyvyyttömyysmenettelyistä annettu asetus 3 art 1 kohta

KKO:2014:101

Oikeudenkäyntimenettely – Tutkimatta jättäminen Oikeusvoima – Res judicata Oikeussuojan tarve Vahingonkorvaus

Kommandiittiyhtiö ja sen vastuunalainen yhtiömies A oli lainvoiman saaneella yksipuolisella tuomiolla 9.9.2008 velvoitettu yhteisvastuullisesti suorittamaan pankille sen saatava. Pankki oli myöhemmin vireille tulleen rikosasian yhteydessä vaatinut A:lta vahingonkorvauksena mainitun saatavan määrää sillä perusteella, että A oli 7.12.2006–31.12.2007 ilman hyväksyttävää syytä luovuttanut kommandiittiyhtiön omaisuutta ja siten aiheuttanut sen maksukyvyyttömäksi tuleminen. Korkein oikeus katsoi, ettei yksipuolinen tuomio estänyt vahingonkorvausvaatimuksen tutkimista. Ks. KKO:2001:136 KKO:2008:43 KKO:2013:23 KKO:2013:54 KKO:2013:72 KKO:2013:83

KKO:2014:102

Kiinteistönmuodostamislaki – Lohkominen – Rasite – Kulkuyhteys Tuomioistuimen toimivalta – Asiallinen toimivalta

Lohkomistoimituksessa oli muodostettu tontti A ja sen hyväksi perustettu asemakaavan mukaista kulkuyhteyttä varten tierasite tuolin vielä rakentamattoman kanta-tilan alueelle. Kantakiinteistöstä

sittemmin muodostetun tontin B omistaja rakensi tien, joka tarvittiin sen tontille pääsyä varten. Osa tiestä vastasi A:n hyväksi perustetun tierasitteen aluetta.

Lohkomistoimituksessa oli tehty myös päätös rasitetien rakentamis- ja ylläpitokustannusten jaosta. Kysymys siitä, oliko tontin B omistajalla oikeus vaatia osuutta tien rakentamis- ja ylläpitokustannuksista tontin A omistajalta, kun tontti A ei käyttänyt tuota tietä, vaan sen käytössä sopimuksen perusteella ollut muuta kulkuyhteyttä, eikä kantakiinteistölle tai B:lle ollut erikseen annettu oikeutta rakentaa tai rakennuttaa tietä tontin A omistajan kustannuksella. (Ään.)

Kysymys myös siitä, kuuluiko vaatimuksen tutkiminen yleisen tuomioistuimen toimivaltaan.

KML 158 § 2 mom

KKO:2014:103

Kiinteistönmuodostamislaki – Lohkominen – Osittamisrajoitus Maankäyttö- ja rakennuslaki – Suunnittelutarvealue

Kiinteistöstä oli aikaisemmin erotettu lohkomalla kolme määräalaa vapaa-ajan rakennuspaikoiksi. Kiinteistönomistaja haki määräalan lohkomista rakennuspaikaksi siten, että kiinteistölle koko tilan alueelle myönnetyllä rakennusluvalla rakennettu talousrakennus kuului määräalaan. Kaupunki katsoi määräalan olevan suunnittelutarvealueella ja vastusti lohkomista. Korkein oikeus katsoi tuomiossaan ilmenevin perustein, ettei lohkomiselle ollut edellytyksiä.

KML 33 § 1 mom 2 kohta
KML 33 § 2 mom 4 kohta
MRL 16 § 1 mom

KKO:2014:104

Oikeudenkäyntimenettely – Oikeudenmukainen oikeudenkäynti – Pääsy tuomioistuimeen Muutoksenhaku – Muutoksenhakuoikeus Tyytymättömyyden ilmoittaminen

A oli haasteen tiedoksiannon jälkeen ja ennen rikosasian pääkäsitelyä sähköpostitse lähettänyt käräjäoikeudelle viestin, josta ilmeni hänen yhteystietoinaan sähköpostin lähetysosoite, uusi puhelinnumero ja postilokero-osoite "PL

49". Käräjäoikeus toimitti asiassa pääkäsitteilyn, jossa A ei ollut läsnä, ja tuomitsi A:n sakkorangaistukseen. Käräjäoikeus lähetti A:lle tiedoksi tuomiolauselman ja muutoksenhakuohjeet haasteen tiedoksiantotodistukseen merkittyyn postiosoitteeseen.

Korkeimman oikeuden ratkaisusta ilmenevillä perusteilla katsottiin, ettei A ollut asianmukaisella tavalla ennen asian ratkaisemista ilmoittanut uutta osoitetta ja ettei A:n pääsyä tuomioistuimeen ja oikeutta muutoksenhakuun ollut asiassa rajoitettu, vaikka tämä ei ollut tyytymättömyyden ilmoittamiselle varatussa määräajassa saanut tietoa tuomiosta. Käräjäoikeuden menettelyä ei pidetty virheellisenä.

PL 21 §
IhmisoikeusSop 6 art
OK 25 luku 4 §

KKO:2015:1

**Veropetos – Törkeä veropetos
Itsekriminointisuoja**

X Oy:n vastuuhenkilö A oli nostanut perusteettomien aliurakointilaskujen avulla yhtiöstä varoja ja hänet oli tuomittu yhtiön verotuksessa tehdystä törkeästä veropetoksesta hänen annettuaan yhtiön veroilmoituksissa vääriä tietoja veron määrään vaikuttavista seikoista. Osa varoista oli jäänyt A:lle ja A oli tuomittu myös henkilökohtaisessa verotuksessaan tekemästään veropetoksesta. Korkeimman oikeuden ratkaisusta ilmenevillä perusteilla katsottiin, ettei A:lla ollut niin sanotun itsekriminointisuojan perusteella oikeutta jättää ilmoittamatta X Oy:stä saamia varoja henkilökohtaisessa verotuksessaan. Jättäessään varat ilmoittamatta A syyllistyi törkeään veropetokseen. Ks. KKO:2011:35

KKO:2015:2

**Yrityssaneeraus – Saneerausohjelman vahvistaminen
Yrityskiinnitys
Oikeudenkäyntimenettely –
Valituksen tutkiminen
Oikeussuojan tarve**

Kysymys yrityskiinnityksen kohteena olevan omaisuuden arvon määrittämisestä ja yrityskiinnitykseen perustuvan vakuusvelan määrästä yrityssaneerauksessa sekä siitä, mikä merkitys vakuus-

velan virheellisellä määrittämisellä oli saneerausohjelman vahvistamisen kannalta. Kysymys myös valituksen tutkimisen edellytyksistä, kun saneerausvelallinen oli asetettu konkurssiin ennen valitusasian ratkaisemista. (Ään.) Ks. KKO:2015:3

YSL 3 § 1 mom 7 kohta
YSL 46 § 1 mom
YSL 53 § 1 mom
YSL 54 §

KKO:2015:3

**Yrityssaneeraus – Saneerausohjelman vahvistaminen
Yrityskiinnitys
Oikeudenkäyntimenettely –
Valituksen tutkiminen
Oikeussuojan tarve**

Kysymys yrityskiinnityksen kohteena olevan omaisuuden arvon määrittämisestä ja yrityskiinnitykseen perustuvan vakuusvelan määrästä yrityssaneerauksessa sekä siitä, mikä merkitys vakuusvelan virheellisellä määrittelemisellä on saneerausohjelman vahvistamisen kannalta. Kysymys myös valituksen tutkimisen edellytyksistä, kun saneerausvelallinen oli asetettu konkurssiin ennen valitusasian ratkaisemista. (Ään.) Ks. KKO:2015:2

YSL 3 § 1 mom 7 kohta
YSL 46 § 1 mom
YSL 92 § 3 mom

KKO:2015:4

**Ylimääräinen muutoksenhaku –
Tuomion purkaminen riita-
asiassa
Kiinteistön kauppa – Kaupan
purkaminen**

Käräjäoikeus oli tuomiollaan ostaja C:n kanteesta purkanut kiinteistön kaupan sekä velvoittanut A:n ja tämän puolison B:n yhteisvastuullisesti palauttamaan kauppahinnan C:lle ja suorittamaan hänelle korvauksia. A ja B vaativat tuomion purkamista oikeudenkäynnissä tapahtuneen erehdyksen vuoksi, koska B ei ollut ollut kiinteistön omistaja tai myyjä. Oikeudenkäynnissä, jossa A:lla ja B:llä oli ollut lainopillinen asiamies ja jossa A:ta oli kuultu todistelutaroituksessa, oli todettu riidattomaksi, että C oli ostanut kiinteistön A:lta ja B:lta. Korkein oikeus katsoi

lausumillaan perusteilla, ettei tuomiota voitu purkaa.

OK 31 luku 7 § 1 mom 3 kohta
OK 31 luku 7 § 1 mom 4 kohta
OK 31 luku 7 § 2 mom
OK 31 luku 11 §

**➔ KORKEIN
HALLINTO-OIKEUS**

Yleishallintoasiat

KHO:2015:4

Rahankeräys – Rahankeräyslupa – Keräystunnus – Jäsenlehti – Sekoittuminen

Yhdistyksen julkaisema tiedotuslehti oli tarkoitettu toimittamaan rahankeräyksessä rahaa antaneille, ensisijaisesti myös yhdistyksen jäsenyhdistysten jäsenille sekä muille tahoille, joille lehti oli tarkoitettu.

Tiedotuslehteä ei julkaistu symbolisoimaan yksinomaan kysymyksessä olevaa rahankeräystä. Tiedotuslehdellä oli siten itsenäistä taloudellista arvoa, vaikka se ei ollut yleisesti myynnissä. Koska kyse oli jäsenlehdestä, oli myös olemassa vaara sekoittaa rahankeräys ja jäsenhankinta rahankeräyslain 9 §:n 4 kohdan vastaisesti. Tiedotuslehti ja muut keräystunnukset (pinssi ja kirjanen) eivät yhdessä muodostaneet rahankeräyslain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua keräystunnusta.

Rahankeräyslaki 3 §, 5 § 1 momentti, 9 § 4 kohta, 11 § 3 momentti ja 16 § 1 momentti
Rahankeräysasetus 2 § 1 momentti 5 kohta

KHO:2015:6

Purku – Vakuutuslainsäädännön päätös – Korkeimman hallinto-oikeuden toimivalta – Ilmeisesti väärä lain soveltaminen – Erehdys – Palkkaturva – Irtisanomisan noudattamatta jättäminen – Vahingonkorvaus – Saamisen erääntyminen – Hakemuksen määräaika

Työntekijän työsopimus oli työsopimuslain 8 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla purettu päättyväksi 22.8.2007. Hovioikeuden 25.6.2009 antaman tuomion mukaan erittäin painavaa syytä työsopimuksen

purkamiselle ei ollut. Työnantajalla oli kuitenkin työsopimuslain 7 luvun 1 §:n mukainen asiallinen ja painava syy irtisanoa työntekijä. Hovioikeus velvoitti työnantajan työsopimuslain 6 luvun 4 §:n 1 momentin nojalla suorittamaan työntekijälle irtisanomisajan palkkaa kahden kuukauden irtisanomisajalta.

Työntekijä haki 6.7.2009 irtisanomisajan palkkasaatavaansa palkkaturvana elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Hakemus hylättiin, koska sitä ei ollut tehty kolmen kuukauden kuluessa saatavan erääntymispäiväksi katsotusta työsuhteen päättymispäivästä 22.10.2007 lukien. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus hylkäsivät työntekijän valitukset samalla perusteella.

Työntekijä haki korkeimmasta hallinto-oikeudesta palkkaturviasiassa annettujen päätösten purkamista. Kun asiaa ratkaistiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa, asiassa ei ollut sovellettava vakuutusosikeuslain 19 §:n 1 momenttia, jonka nojalla korkein hallinto-oikeus voi purkaa vakuutusosikeuden päätöksen, jos asian käsittelyssä vakuutusosikeudessa on tapahtunut menettelyvirhe, joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen, vaan asiassa oli sovellettava palkkaturvain 26 §:n 3 momentin mukaisesti hallintolainkäyttölain 63 §:n säännöksiä.

Työntekijän palkkaturvahakemuksessa tarkoitettua saatavaa oli pidettävä palkkaturvain 5 §:n toisessa virkkeessä tarkoitettuna vahingonkorvauksen luonteisena saatavana, jota oli haettava palkkaturvana kolmen kuukauden kuluessa hovioikeuden tuomion lainvoimaiseksi tulosta. Koska asiassa annetut vakuutusosikeuden, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökset perustuivat hallintolainkäyttölain 63 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla ilmeisesti väärään lain soveltamiseen tai erehdykseen, joka oli voinut olennaisesti vaikuttaa päätöksiin ja joka oli loukannut työntekijän oikeutta, korkein hallinto-oikeus purki sanotut päätökset ja palautti asian elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle uudelleen käsiteltäväksi.

Työsopimuslaki (55/2001) 6 luku 4 § 1 momentti ja 12 luku 1 § 4 momentti
Palkkaturvain 5 § sekä 26 § 1, 2 ja 3 momentti
Vakuutusosikeuslaki 19 § 1 momentti
Hallintolainkäyttölaki 63 § 1 ja 2 momentti
Vrt. KHO:2001:29

KHO:2015:8

Jäsenvaltion korvausvastuu – Kansalliset säännökset – Unionin oikeuden rikkomisesta aiheutunut vahinko – Korvauksen edellytykset – Rikkomisen riittävä ilmeisyys – Naisten ja miesten tasa-arvoinen kohtelu – Työtaturman johdosta suoritettava kertakaikkinen haittakorvaus – Vakuutusmatemaattiset tekijät – Elinajanodote – Unionin tuomioistuimen tuomio – Hallintoriita-asia

Työtaturmassa vammautuneelle X:lle oli suoritettu tapaturmavakuutuslain mukainen haittaraha kertakaikkisena korvauksena. Korvausta määrättäessä oli otettu huomioon kansallisen lainsäädännön mukaiset laskentaperusteet, joiden mukaan laskennassa oli otettava huomioon muun ohella miesten tilastollisesti naisia lyhyempi elinikä. Laskentaperusteista oli johtunut, että X:lle suoritettu korvaus oli määrältään pienempi kuin saman ikäiselle ja muutoin vastaavassa tilanteessa olevalle naiselle suoritettava korvaus.

X oli hallintoriitahakemuksessaan vaatinut, että Suomen valtio veloitetaan korvaamaan hänelle direktiivin 79/7/ETY (neuvoston direktiivi miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen aseteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä) 4 artiklan 1 kohdan virheellisesti soveltamisesta aiheutunut vahinko. X:n vaatiman korvauksen määrä vastasi hänen saamansa haittarahan kertakaikkisen korvauksen sekä saman ikäiselle ja muutoin vastaavassa tilanteessa olevalle naiselle maksettavan haittarahan kertakaikkisen korvauksen erotusta.

Korkein hallinto-oikeus katsoi unionin tuomioistuimen käsillä olevaa asiaa koskevassa ennakkoratkaisupyynnössä antaman

tuomion saatuaan, että direktiivin 79/7/ETY 4 artiklan 1 kohta oli esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, johon perustuvista laskentaperusteista oli johtunut, että X:lle suoritettu haittarahan kertakaikkinen korvaus oli määrältään pienempi kuin saman ikäiselle ja muutoin vastaavassa tilanteessa olevalle naiselle suoritettava korvaus. Suomen valtio oli siten rikkonut unionin oikeudesta johtuvia velvollisuuksia.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella jäsenvaltion korvausvastuu unionin oikeuden rikkomisesta syntyy, kun kolme kumulatiivista edellytystä täyttyy. Ensinnä rikotun oikeusnormin tarkoituksena tulee olla oikeuksien antaminen yksityiselle, toiseksi rikkomisen tulee olla riittävän ilmeinen ja kolmanneksi henkilölle, jonka oikeuksia on loukattu, aiheutuneen vahingon tulee olla välittömässä syy-yhteydessä valtion veloitteen laiminlyöntiin.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että jäsenvaltion korvausvastuun edellytykset täyttyivät rikotun oikeusnormin tarkoitusta sekä valtion veloitteen laiminlyöntiä ja syntyneen vahingon välistä syy-yhteyttä koskevien edellytysten osalta. Unionin oikeuden rikkomisen ei kuitenkaan ollut unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla riittävän ilmeinen, kun otettiin erityisesti huomioon vuonna 1978 annetun direktiivin 79/7/ETY jälkeinen unionin oikeuden kehitys sekä muut unionin tuomioistuimen korkeimman hallinto-oikeuden ennakkoratkaisupyynnön johdosta annetussa tuomiossa mainitut seikat. Kun unionin oikeuden rikkomiseen perustuvan jäsenvaltion korvausvastuun kaikki edellytykset eivät täyttyneet, X:n Suomen valtioon kohdistama korvausvaatimus hylättiin.

Tapaturmavakuutuslaki (608/1948) 14 § 1 momentti 1 kohta (192/1987), 18 b § (1642/1992) 1 ja 3 momentti
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön päätös (1662/453/82)
Direktiivi 79/7/ETY 3 artikla 1 kohta a alakohta ja 4 artikla 1 kohta
Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-318/13 X
Ks. KHO 2013:105 ja KHO 2012:104

Ympäristöasiat

KHO:2015:3

Ympäristölupa – Luonnonsuojelu – Turvetuotanto – Kalasääski – Suuren petolinnun pesäpuu – Tahallinen häiritseminen – Suojaetäisyys

Aluehallintovirasto oli myöntänyt ympäristöluvan turvetuotantoon lohkoilla 3–8. Päätöksen perusteissa todettiin muun ohella, että kalasääsken pesäpuu ja sen ympäristö oli rajattu tuotantoalueen ulkopuolelle.

Hallinto-oikeus kumosi aluehallintoviraston päätöksen ja hylkäsi ympäristölupahakemuksen koskien turvetuotantoa lohkoilla 3–8. Hallinto-oikeus totesi päätöksensä perusteissa, että suositusten mukaan kalasääsken pesäpuun ja turvetuotantoalueen väliin on jätettävä vähintään 500 metrin levyinen suojakaista. Lähes koko hankealue olisi tätä lähempänä pesäpuuta, minkä vuoksi luvan myöntämiselle oli luonnonsuojelulaista johtuva este.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi toiminnanharjoittajan valituksen hallinto-oikeuden päätöksestä. Luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentissa oli rauhoitettu asetuksessa määritellyn suuren petolinnun pesäpuu. Lainkohdan esitöiden mukaan rauhoitus merkitsi sitä, että puun kaataminen tai vahingoittaminen oli kielletty. Lainkohdasta oli kuitenkin sijoitettu eläinlajien suojelua koskevat rauhoitussäännökset sisältävään 39 §:ään eikä kasvilajien suojelua koskevaan 42 §:ään. Pesäpuu oli siten tarkoitettu säilyttämään kyseisten lintulajien suojelemiseksi eikä puun rauhoittamiseksi kasvilajin yksilönä. Pesäpuun suojeleminen oli mielekästä vain sillä edellytyksellä, että puu oli käyttökelpoinen tuohon tarkoitukseen. Pesäpuun suojelemista koskevan sääntelyn voitiin päätellä liittyvän siihen, että suuret petolinnut olivat erityisen alttiita pesintäaikaiselle häirinnälle niillä alueilla, joilla niiden vaikiintuneesti käyttämät pesäpuut sijaitsivat. Pesäpuun suojelemista koskeva säännös voi täyttää tarkoituksensa vain sillä edellytyksellä, että pesintärauhaa häiritsevät tekijät voitiin riittävästi ehkäistä muita säännöksiä soveltamalla.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että luonnonsuojelulain 39 §:n

2 momentin tarkoituksen saavuttamiseksi mainitun pykälän 1 momentin 3 kohtaa oli perusteltua tulkita niin, että viimeksi mainitussa kohdassa tarkoitettu kielto koski myös tuotannollisen toiminnan harjoittamista. Teollisessa mittakaavassa harjoitettu turvetuotanto ei myöskään ollut luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin poikkeussäännöksessä tarkoitettua alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan, joka olisi sallittua 39 §:n estämättä.

Kun alueen olosuhteiden lisäksi otettiin huomioon se selvitys, jota oli saatu kalasääsken elämänkierrosta ja palaamisesta toistuvasti pesimään samaan puuhun, sekä toisaalta rajalliset mahdollisuudet harjoittaa turvetuotantoa kalasääsken lisääntymisajan ulkopuolella, turvetuotannon sijoittamisesta ympäristölupahakemuksen lohkoille 3–8 olisi aiheutunut luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Tämän vuoksi hakemuksessa tarkoitettua toimintaa ei voitu sallia.

Äänestys 5–2

Suomen perustuslaki 15 § 1 momentti ja 20 §

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 41 § 3 momentti

Luonnonsuojelulaki 5 a § 1 momentti 2–3 kohta, 38 § 1 momentti, 39 § 1 momentti 3 kohta ja 2 momentti, 47 § 1–3 ja 5 momentti, 48 § 1 momentti

Luonnonsuojeluasetus 19 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta (kodifioitu toisinto, lintudirektiivi) 4 artikla 1 ja 4 kohta, 5 artikla d kohta ja liite I

Verotusasiat

KHO:2014:182

Autovero – Veroprosentti – Veron määräytymisperusteen muutos päästöperusteiseksi – Käytettyjen autojen tuonti – Unionin oikeuden vaikutus – Syrjivyyden – Autoverosta kannettu arvonlisävero

A oli vuonna 2008 tuonut Suomeen Saksasta ostamansa Saksassa vuonna 1998 käyttöön otetun Ferrari-merkkisen henkilöauton. Tulli oli autoverotusta toimittaessaan

soveltanut veron osuutta määrätessään 1.1.2008 voimaan tullutta autoverolain 5 a §:n mukaista auton hiilidioksidipäästöihin perustuvaa järjestelmää. Veron osuudeksi oli määrätty 31,50 prosenttia auton vähittäismyyntiarvosta. Hallinto-oikeus katsoi A:n valituksen johdosta antamassaan päätöksessä, että autoverolain 5 a §:n (1292/2007) mukaisen hiilidioksidipäästöön perustuvan veroprosentin käyttäminen voi johtaa siihen, että Suomeen tuotavasta ajoneuvosta kannetaan autoveroa enemmän kuin mitä on jäljellä vastaavassa Suomessa ensirekisteröidyssä ajoneuvossa, ja vahvisti A:n ajoneuvon sovellettavaksi veron osuudeksi 29 prosenttia.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tulliasiamiehen valituksesta kysymys siitä, tuleeko autoverolain 5 a §:n (1292/2007) mukaisesti määräytyvää päästöperusteista veroprosenttia soveltaa ennen mainitun säännöksen voimaantuloa toisessa jäsenvaltiossa käyttöön otettuun autoon. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön viitaten korkein hallinto-oikeus katsoi, että autoverolain voimassa oleva järjestelmä ei ole rakenteeltaan sellainen, ettei se missään olosuhteissa mahdollista sitä, että toisesta jäsenvaltiosta tuotavalle autolle määrättävä autovero on suurempi kuin vastaavassa Suomessa jo rekisteröidyssä autossa on veroa jäljellä. Tämän vuoksi autoverolain 5 a §:n soveltaminen ilman syrjivyyssarvioinnin tekemistä katsottiin EY 90 artiklan (SEUT 110 artikla) vastaiseksi. Arvioitaessa Suomessa jo rekisteröidyssä vastaavassa autossa jäljellä olevan veron määrää autoverolle aikanaan määrättyä arvonlisäveroa (elv) ei tullut ottaa huomioon, minkä vuoksi tulliasiamiehen tätä koskeva väite hylättiin.

Koska A ei ollut valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä eikä tulliasiamies ollut valituksessaan väittänyt, että hallinto-oikeuden tekemä syrjivyyssarviointi olisi muutoin kuin elv:n osalta virheelinen, hallinto-oikeuden tekemän syrjimättömyyssarvioinnin unionin oikeuden mukaisuus ei ollut korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistavana.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei tulliasiamiehen esittämällä perusteilla ollut syytä muuttaa hal-

linto-oikeuden päätöksen lopputulosta.

Vuonna 2008 toimitettu autoveron maksuunpano
Autoverolaki 5a § 1, 2 ja 3 momentti (1292/2007)
Euroopan yhteisön perustamissopimus 90 artikla
Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-290/05, Nadasdi, ja C-333/05, Németh, C-402/09, Tatu, ja C-437/12, X

KHO:2014:183

Autovero – Ylimääräinen muutoksenhaku – Purkuhakemus – Veroprosentti – Veron määrääntymisperusteiden muutos – Unionin oikeuden vaikutus – Purkuedellytykset – Tehokkuusperiaate – Vastavuusperiaate – Oikeusvarmuus – Oikeusvoima – Lainvoima

A oli vuonna 2009 tuonut Suomeen toisessa jäsenvaltiossa vuonna 2002 käyttöön otetun Volvo-merkisen henkilöauton. Autolle määrätyn autoveron veroprosentiksi oli verotusta toimitettaessa katsottu 42,60 %. Veroprosentti oli määrätty autoverolain 5a §:n (1292/2007) mukaisesti auton rekisteritietoihin merkittyjen yhdistettyä kuluusta vastaavien hiilidioksidipäästöjen perusteella. Asiassa oli kysymys siitä, oliko lainvoiman saanut ja voimassa olleiden autoverolain 5a §:n (1292/2007) säännösten mukainen tullipiirin autoverotuspäätös purettava sillä perusteella, että se perustui korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä KHO 2014:182 ilmenevällä tavalla unionin oikeuden vastaiseen menettelyyn siltä osin kuin verotusta toimitettaessa ei syrjivyyssarvioinnilla ollut varmistettu sitä, ettei autosta kannettu enemmän veroa kuin Suomessa jo rekisteröidyssä vastaavassa autossa oli veroa jäljellä.

Lainvoiman saaneen päätöksen purkamista koskevien edellytysten arvioiminen perustui korkeimman hallinto-oikeuden kokonaisharkintaan. A ei ollut hakenut kysymyksessä olevan auton verotukseen muutosta säädetyssä yli kolmen vuoden pituisessa määräajassa. Purkujärjestelmän tarkoituksena ei ole, että verotusten oikaiseminen tai muuttaminen siirtyisi kolmen vuoden oikaisumääräajan päätyttyä veroviranomaiselta kor-

keimman hallinto-oikeuden tehtäväksi purkuvaltaa käyttämällä. Kun otettiin huomioon hallintolainkäyttölain 63 §:n 1 momentin ja 2 momentin soveltamisedellytykset ja se seikka, ettei unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö läh- tökohtaisesti edellytä lainvoimaisen hallintopäätöksen purkamista siinäkään tapauksessa, että sen on katsottava rikkoneen unionin oikeutta, purkuhakemus hylättiin.

Vuonna 2009 toimitettu autoveron maksuunpano
Hallintolainkäyttölaki 63 § 1 ja 2 momentti
Autoverolaki 5a § (1292/2007)
Euroopan yhteisön perustamissopimus 90 artikla
Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-290/05, Nadasdi, ja C-333/05, Németh, C-402/09, Tatu, ja C-437/12, X ja C-224/01, Köbler

KHO:2014:191

Arvonlisävero – Arvonlisäverolain soveltamisala – Poikkeukset myynnin verollisuudesta – Rahoituspalvelu – Saamisten periminen

A Oy harjoitti saatavien perintätointa ja oli tästä toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen. A Oy tarjosi asiakkailleen myös palvelua, jossa asiakas siirsi saatavansa kaikkine oikeuksineen A Oy:lle. Tällöin saatavien perintä tapahtui A Oy:n nimissä ja A Oy vastasi perinnän kuluista. Mikäli perintätöimet onnistuivat, A Oy tilitti velalliselta perityksi saadusta määrästä asiakkaalle tämän kanssa tehdyssä sopimuksessa määritellyn osuuden, esimerkiksi 60 prosenttia velan kertyneestä pääomasta. Asiassa oli kysymys siitä, oliko A Oy:n suoritettava mainitusta toiminnasta arvonlisävero.

Kysymys ei ollut unionin tuomioistuimen asiassa C-93/10, GFKL Financial Services, antamassa tuomiossa tarkoitettusta tilanteesta, jossa toimija osti maksamatta jääneitä saamia omalla riskillään niiden käyväksi arvoksi katsottuun nimellisarvoa alempaan hintaan. Sen sijaan kysymyksessä katsottiin olevan erityinen saatavien perimispalvelun muoto. Palvelulla asiakas vapautettiin saatavien perimisestä ja siitä aiheutuvista kuluista siten kuin unionin tuomioistuimen tuomiossa C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Fac-

toring, tarkoitettiin. A Oy:n oli suoritettava arvonlisäveroa palvelun myynnistä saamastaan vastikkeesta. A Oy:n valitus hylättiin. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei ollut kysymys siitä, miten vastike määritetään.

Verohallinnon ennakkoratkaisu ajalle 22.5.2013–31.12.2014.
Arvonlisäverolaki 1 § 1 momentti 1 kohta, 18 § 2 momentti, 41 §, 42 § 1 momentti 2 kohta ja 6 kohta ja 3 momentti sekä 73 § 1 momentti
Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY artikla 1 kohta c alakohta, 9 artikla 1 kohta ja 135 artikla 1 kohta d alakohta
Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-93/10, GFKL Financial Services, ja C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring

KHO:2014:192

Arvonlisävero – Verollinen myynti – Veron peruste – Vastike – Myynnin oikaisuera – Vahingonkorvaus – Viivästyssakko

Työyhteisliittymä A ja B Oy olivat tehneet urakkaa koskevan toimitussopimuksen, jonka mukaan B Oy:llä urakan tilaajana oli toimituksen viivästyessä oikeus viivästyneen toimitusvaiheen hinnan perusteella laskettavaan viivästyskorvaukseen eli -sakkoon. Viivästyssakon määrä oli toimitussopimuksessa sovittu prosenttimääräinen osuus jokaiselta toimituksen viivästymispäivältä. B Oy oli pidättänyt A:lle maksettavasta urakan maksuerästä viivästyssakkoa A:n väitety toimitusviivästykseen vuoksi. Mainittua viivästyssakkoa oli pidettävä B Oy:lle urakan viivästymisestä aiheutuneista haitoista maksettavana arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävänä vahingonkorvauksen luonteisena eränä eikä alennukseen rinnastettavana myynnin oikaisuera. A:n oli näin ollen suoritettava arvonlisäveroa koko B Oy:ltä veloitetusta maksuerästä, eikä B Oy:n maksuerästä pidättämää viivästyssakkoa voitu vähentää A:n myynnistä suoritettavan veron perusteesta. Äänestys 4–1.

Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu ajalle 1.1.2013–31.12.2015.
Arvonlisäverolaki 1 § 1 momentti 1 kohta, 18 § 2 momentti, 73 § 1 momentti ja 78 § 1 momentti 1 kohta

Yhteisestä arvonnäköjärjestelmästä annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY 2 artikla 1 kohta c alakohta, 73 artikla, 79 artikla ensimmäinen kohta b alakohta ja 90 artikla 1 kohta
Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-277/05, Société thermale d'Éugénie-les-Bains

KHO:2014:199

Arvonnäkövero – Verollinen myynti – Alennettu verokanta – Ääni- ja e-kirja – Verotuksen neutraalisuuden periaate – Unionin tuomioistuimen antama ennakkoratkaisu

Asiassa oli ratkaistava, onko CD- tai CD-ROM-levyllä, muistitikulla tai muulla vastaavalla fyysisellä alustalla olevan ääni- ja e-kirjan myyntiin sovellettava arvonnäköverolain 85a §:n 1 momentin 7 kohdassa säädettyä alennettua verokantaa, vaikka lain 85a §:n 3 momentin mukaan alennettua verokantaa sovelletaan vain painettuihin kirjoihin.

Unionin tuomioistuin lausui korkeimman hallinto-oikeuden sille tekemän ennakkoratkaisupyyntönsä johdosta antamassaan tuomiossa C-219/13, K, että yhteisestä arvonnäköjärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 98 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja direktiivin liitteessä III olevaa 6 kohtaa, sellaisena kuin se on muutettuna 5.5.2009 annetulla neuvoston direktiivillä 2009/47/EY, on tulkittava siten, että – kunhan yhteiseen arvonnäköjärjestelmään erottamattomasti kuuluvaa verotuksen neutraalisuuden periaatetta noudatetaan, mistä varmistuminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä – ne eivät ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan paperille painettuihin kirjoihin sovelletaan alennettua arvonnäköverokantaa ja muilla fyysisillä alustoilla, kuten CD- tai CD-ROM-levyllä taikka USB-muistitikulla, oleviin kirjoihin sovelletaan yleistä arvonnäköverokantaa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, etteivät painetut kirjat ja muulla fyysisellä alustalla olevat kirjat ole käyttötavaltaan ja ominaisuuksiltaan siinä määrin samanlaisia, että verotuksen neutraalisuuden peri-

ate edellyttäisi niiden yhdenmu-kaista verokohtelua. Arvonnäköverolain säännös, jonka mukaan kirjojen alennettu verokanta rajoitetaan koskemaan vain painettuja kirjoja, ei ollut unionin oikeuden vastainen. CD- tai CD-ROM-levyllä, muistitikulla tai muulla vastaavalla fyysisellä alustalla olevan ääni- ja e-kirjan myyntiin ei sovellettu arvonnäköverolain 85a §:n 1 momentin 7 kohdassa säädettyä alennettua verokantaa. Yhtiön valitus hylättiin. Korkein hallinto-oikeus ei muuttanut keskusverolautakunnan päätöksen lopputulosta.

Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu ajalle 25.5.2011–31.12.2012. Arvonnäköverolaki 1 § 1 momentti 1 kohta, 17 §, 84 § ja 85a § 1 momentti 7 kohta ja 3 momentti Yhteisestä arvonnäköjärjestelmästä annettu neuvoston direktiivi 2006/112/EY 2 artikla 1 kohta a ja c alakohta, 14 artikla 1 kohta, 24 artikla 1 kohta, 96 artikla, 98 artikla 1 ja 2 kohta sekä liitteessä III oleva 6 kohta

Neuvoston direktiivi 2009/47/EY direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta alennettujen arvonnäköverokantojen osalta 1 artikla 13 kohta ja liite III
Korkeimman hallinto-oikeuden välipäätös 22.4.2013 taltionumero 1350 (KHO 2013:77)
Unionin tuomioistuimen tuomio 11.9.2014 asiassa C-219/13, K

➡ KKO:N VALITUSLUVAT

VL:2014-113

Tapaturmakorvaus Oikeudenkäyntimenettely – Asianosaisen kuuleminen

Vakuutusyhtiö oli ilmoittanut vakuutetulle hankkivansa lääketieteellistä lisäselvitystä tutkiakseen, onko tapaturmakorvauksen epävä päätös oikaistavissa vakuutetun valituksessaan esittämien vaatimusten mukaisesti. Lisäselvitysten saavuttua vakuutusyhtiö ilmoitti vakuutetulle, ettei lisäselvitys aiheuttanut muutosta vakuutusyhtiön aikaisempaan kantaan, ja toimitti vahinkoasiakirjat edelleen muutoksenhakulautakuntaan. Asia ratkaistiin muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoi-keu-

desa ilman, että vakuutetulle olisi varattu erikseen tilaisuutta lausua lisäselvityksen merkityksestä. Kysymys siitä, onko asiassa tapahtunut vakuutetun väittämä oikeudenkäyntivirhe kuulemisperiaatteen loukkauksen johdosta.

VL:2014-114

Menettämisseuraamus – Hyödyn menettäminen Liiketoimintakielto

A oli osakeyhtiön määräysvaltaa käyttäneenä omistajana, toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä syyllistynyt markkinointirikokseen antamalla yhtiön nimissä sen myyjähenkilöstön välityksellä lukuisten yritysten edustajille harhaanjohtavia tietoja siitä, miten yhtiön ammattimaisesti markkinoinnista yritystietopalvelusta yrityksiltä perittävät maksut määräytyivät. Hovioikeus oli tuominnut A:n 5 kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Kysymys osakeyhtiön tuomitsemisesta menettämisseuraamukseen ja siitä, tuliko A määrätä markkinointirikoksen johdosta liiketoimintakieltoon.

VL:2014-115

Kirjanpitorikos – Törkeä kirjanpitorikos

Kysymys törkeän kirjanpitorikoksen tunnusmerkistön täyttymisestä alihankintasuhteessa.

VL:2014-116

Lääkerikos Muutoksenhaku – Muutoksenhakuoikeus Syyte – Syytesidonnaisuus

Kysymys vastaajan muutoksenhakuoikeudesta, syytesidonnaisuudesta, lääkerikoksen tunnusmerkistön täyttymisestä ja rangaistuksen määräämisestä asiassa, jossa vastaaja oli tuonut Yhdysvalloista postitse maahan 960 kappaletta 3 milligrammaa melatoniinia sisältäviä tabletteja.

VL:2014-117

Lääkerikos Tahallisuus Tuottamus – Törkeä tuottamus Erehdys – Kieltoerehdys

Vastaaja oli tuonut Yhdysvalloista postitse maahan 200 kappaletta

5 milligrammaa melatoniinia sisältäviä tabletteja. Kysymys lääkerikoksen tunnusmerkistön täyttymisestä. Kysymys myös kieltoerohdyksestä.

VL:2014-118

Oikeudenkäyntimenettely – Pääkäsittely hovioikeudessa

Kysymys hovioikeuden velvollisuudesta toimittaa pääkäsittely.

VL:2014-119

Yrityssaneeraus

Yhtiön yrityssaneerausmenettely oli lakannut ilman, että saneerausohjelmaa olisi vahvistettu. Yhtiö oli sen jälkeen asetettu konkurssiin. Kysymys velkojan oikeudesta valvoa konkurssissa saatavilleen viivästyskorkoa ajalta, jolloin velallinen oli ollut konkurssin vuoksi lakanneessa saneerausmenettelyssä.

VL:2014-120

Rangaistuksen määrääminen – Yhdyskuntapalvelu – Muuntaminen vankeudeksi – Valvontarangaistus

Vastaaja oli tuomittu 7 kuukauden vankeusrangaistukseen ja sen sijasta 180 tunniksi yhdyskuntapalveluun. Rangaistuksista oli suorittamatta 113 tuntia ja syyttäjä vaati suorittamatta olevan osan muuntamista vankeusrangaistukseksi sen perusteella, että vastaaja oli törkeästi rikkonut yhdyskuntapalvelun ehtoja. Kysymys siitä, voidaan yhdyskuntapalvelun suorittamatta oleva osa muuntaa ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta valvontarangaistukseksi.

VL:2014-121

Salakuljetus Eurooppaoikeus – Tulkintavaikeus

Kysymys siitä, onko tietyn Suomessa lääkkeeksi luokitellun aineen maahantuonti ollut salakulje-

tuksena rangaistavaa ottaen huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY 1 artiklan 2 kohdan b alakohta ja unionin tuomioistuimen 10.7.2014 antama tuomio yhdistetyissä asioissa C-358/13 ja C-181/14.

VL:2014-122

Salakuljetus Eurooppaoikeus – Tulkintavaikeus

Kysymys siitä, onko tietyn Suomessa lääkkeeksi luokitellun aineen maahantuonti ollut salakuljetuksena rangaistavaa ottaen huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY 1 artiklan 2 kohdan b alakohta ja unionin tuomioistuimen 10.7.2014 antama tuomio yhdistetyissä asioissa C-358/13 ja C-181/14.

VL:2014-123

Puolustaja – Puolustajan palkkio – Puolustajan palkkion korvaaminen valtiolle

Kysymys vastaajan velvollisuudesta korvata valtiolle sen varoista hänen puolustajalleen käräjäoikeudessa maksetun palkkion ja kulukorvauksen.

VL:2014-114

Menettämisseuraamus – Hyödyn menettäminen Liiketoimintakielto

A oli osakeyhtiön määräysvaltaa käyttäneenä omistajana, toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä syyllistynyt markkinointirikokseen antamalla yhtiön nimissä sen myyjähenkilöstön välityksellä lukuisten yritysten edustajille harhaanjohtavia tietoja siitä, miten yhtiön ammattimaisesti markkinoidusta yritystietopalvelusta yrityksiltä perittävät maksut määräytyivät. Hovioikeus oli tuominnut A:n 5 kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Kysymys osakeyhtiön tuomitsemisesta menet-

tämisseuraamukseen ja siitä, tuliko A määrätä markkinointirikoksen johdosta liiketoimintakieltoon.

VL:2015-1

Työsopimus Kanneaika

A Oy vaati kanteessaan, että sen entinen työntekijä X ja tämän nykyinen työnantaja B Oy velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan A Oy:lle työsopimuslain 3 luvun 3 §:n vastaisen kilpailevan toiminnan harjoittamisen johdosta aiheutunut vahinko. Kysymys siitä, koskeeko työsopimuslain 13 luvun 9 §:n 3 momentin kahden vuoden kanneaikaa koskeva säännös kanteessa tarkoitettua saatavaa.

VL:2015-2

Oikeudenkäyntimenettely – Jatkokäsittelylupa Pahoinpitely

Kysymys jatkokäsittelyluvasta pahoinpitelyä koskevassa asiassa.

VL:2015-3

Tuomari Tuomioistuimen päätösvaltaisuus

Käräjätuomari oli yksin puheenjohtajana käsitellyt ja ratkaisun asian, jossa vastaajalle oli vaadittu rangaistusta muiden rikosten ohessa lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Kysymys käräjäoikeuden päätösvaltaisesta kokoonpanosta.

VL:2015-4

Oikeudenkäyntimenettely – Jatkokäsittelylupa

Kysymys jatkokäsittelyluvan myöntämisestä yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämistä ja kunnianloukkausta koskevassa asiassa.